

Výroční zpráva

Východočeské pobočky České společnosti ornitologické při Východočeském muzeu Pardubice za rok 2019

Východočeská pobočka České společnosti ornitologické při Východočeském muzeu v Pardubicích (dále jen VČP) je regionální pobočkou České společnosti ornitologické (dále jen ČSO) s působností na území Královéhradeckého a Pardubického kraje. Jejím hlavním posláním je sdružovat amatérské ornitology a vytvářet podmínky pro aktivity zacílené na ochranu a výzkum ptáků v regionu a propagaci a popularizaci ornitologie a ochrany ptactva a přírody na veřejnosti.

Kontakt: *Východočeská pobočka ČSO při VČM*
Zámek 2
530 02 Pardubice
e-mail: vcpcso@centrum.cz

Práce výboru pobočky

Výbor se sešel 2x: pobočkový výbor se sešel na výborové schůzi 11. 1. 2019, diskutována byla situace partnerství pobočky a VČM. Vzhledem k tomu, že pobočka oficiálně neobdržela oficiální výpověď z Východočeského muzea, tak, jak je ujednáno ve smlouvě mezi VČPČSO a Východočeským muzeem v Pardubicích, lze doposud za sídlo pobočky nadále považovat muzeum. V případě výpovědi od muzea bude výbor situaci řešit operativně. Pobočka může využívat přednáškový sál Jana Kašpara v budově Krajského úřadu v Pardubicích. Další výborová schůze se uskutečnila 17. 9. 2019. Výbor započal přípravné organizační práce k celostátní konferenci, která proběhne v říjnu 2020.

Výbor nadále pokračuje v účasti ve správních řízeních k žádostem o výjimky z ochrany ptáků a jejich biotopů a využívá k tomu zkušenosti a poznatky svých členů z jednotlivých částí zájmového území (koordinuje Jakub Hlaváček).

Veškeré pobočkové dokumenty jsou převáděny do elektronické podoby a ukládány na datové úložiště. Do faunistické databáze Birds.cz byla převedena data z faunistické databáze

Východočeské pobočky ČSO, která fungovala zhruba v letech 2008 – 2013, shromážděno bylo více než 20 tisíc dat od řady pobočkových členů.

Vlastní aktivity pobočky

1. Akce pro členy

Členské schůze se uskutečnily 2x: dne 2. 3. v sále Jana Kašpara v Pardubicích, věnovaná moderním technologiím ve výzkumu a ochraně ptáků. Posluchači se tak mj. dozvěděli o možnostech využití dronů, včetně právních a ochranných úskalí. Dále o nejnovějších možnostech satelitního značení ptáků apod.

Dne 30. 11. se uskutečnila členská schůze konaná v sále Jana Kašpara v Pardubicích, věnovaná výsledkům hnízdního rozšíření jeřába popelavého, kterého se výbor pobočky rozhodl vyhlásit „Pobočkovým ptákem roku 2019“. Hlavním důvodem byl nedostatek relevantních dat o současném rozšíření jeřába v regionu východních Čech pro potřeby správních řízení. Na schůzi byly rovněž prezentovány další výsledky

členských ornitologických aktivit.

Jarní úklid VKP Rozkoš – východní zátoky: už posedmé členové naší pobočky uklízeli spolu s rybáři a dalšími uživateli přehrady Rozkoš její pobřeží. Akce se uskutečnila 4. 4. 2019. Součástí akce byla exkurze účastníků s pozorováním ptáků.

Kurz praktické ornitologie: Kurz praktické ornitologie pod patronací VČPČSO a při pořadatelském zajištění členů patronátní skupiny PO Orlické záhoří a A-Rocha proběhl 26. – 30. 6. 2017. Kurz byl zaměřen na začínající zájemce o ornitologii. Účastníci se dozvěděli, jak na určování ptáků podle vzhledu i hlasu a vyzkoušeli si to přímo v terénu. Proběhly ukázky kroužkování a účastníci byli seznámeni s výsledky dlouhodobých monitoringů. Kurz byl kapacitně zcela naplněn. Kurzu opět předcházela akce Ptačí dobrodružství pro děti a rodiče, konaná 19. – 23. 6. 2018.

Loučení s ptáky v NPR Bohdanečský rybník, již po čtvrté ve spolupráci s AOPK proběhla 28. 10. 2019 populární akce doprovázená workshopy, výstavami a komentovanými exkurzemi na Polákově poloostrově v rezervaci Bohdanečský rybník. VČPČSO vystupovala v roli spolupořadatele akce. Akce se zúčastnilo přes 2 tisíce návštěvníků.

2. Akce pro vlastní členy a veřejnost

Víkendový výzkumný tábor (VVT): Ve dnech 24. 5. do 26. 5. 2018 uspořádala Východočeská pobočka ČSO na vodní nádrži Rozkoš na Náchodsku již 26. ročník víkendového výzkumného tábora. Hlavním cílem VVT bylo mapování a kvantifikace běžných druhů, které, ač je lokalita velmi často ornitology a birdwatchery navštěvována, zůstávají opomíjeny.

Regionální sčítání labutě velké 2019: Z iniciativy RNDr. Jana Hory a pod jeho vedením bylo zahájeno úsilí o obnovení sčítání labutě velké v celé ČR. Cílem je získat aktuální údaje o početnosti, ohrožení a ztrátách tohoto našeho největšího ptačího druhu. V roce 2018 už sčítání úspěšně proběhlo v západních Čechách. V územní působnosti naší pobočky, tedy v krajích Královéhradeckém a Pardubickém, proběhlo sčítání ve dnech 8. a 9. 6. 2019. Výsledky byly prezentovány na podzimní schůzi VČPČSO a publikovány budou v časopise Panurus.

3. Akce pro veřejnost

Vítání ptačího zpěvu: na počátku května jej naši členové organizovali nebo se na organizaci podíleli na několika místech východních Čech za účasti stovek lidí z řad převážně laické veřejnosti. Na těchto akcích je propagována ornitologie, ochrana ptactva a přírody a jsou rozdávány informační a vzdělávací materiály a poskytováno poradenství.

Světový festival ptactva: pod vedením nebo spolu vedením našich členů se uskutečnil v několika dnech na přelomu září a října na několika místech východních Čech a některé návazné akce (jako např. prezentace práce členů pobočky na výlovu Bohdanečského rybníka) pak proběhly i mimo tradiční termín festivalu. Ve vztahu k veřejnosti poskytují naši členové na těchto akcích podobný servis jako při Vítání ptačího zpěvu. Zároveň účastníci ptáky počítají a výsledky předávají přes národního koordinátora do mezinárodní databáze.

9. 2. 2019 Podzimní krmení ptáků v Denním stacionáři Jitřenka a Pohoda při CSP Chrudim (ve spolupráci se Zeleným domem Chrudim, z.s.)

16. 2. 2019 Krajina jako krmítko pro ptáky – ornitologická exkurze v okolí NPR Bohdanečský rybník.

11. 9. 2019 Farma Apolenka - poznávání sov, jejich prostředí, rozbor vývržků, workshopy pro děti - děti vyráběly záložku do knihy. Účast cca 400 lidí (ve spolupráci se Zeleným domem Chrudim, z.s.)

26. 9. 2019 přednáška o ptácích v klubu Parkinsoniků Pardubice - účastníků 16 (ve spolupráci se Zeleným domem Chrudim, z.s.)

Osvětové akce v Ptačím parku Josefovské louky

Pobočka se organizačně spolupodílí na akcích pro veřejnost v Ptačím parku Josefovské louky (např. Noční příroda Josefovských luk, Zazimování Ptačího parku, Noc netopýrů)

4. Odborná a ostatní činnost

Významné ornitologické lokality (VOL): je to interní program pobočky, v němž je registrováno několik desítek rybníků a dalších vodních a mokřadních lokalit v PU a HK kraji s cílem hledat cestou komunikace s jejich vlastníky nebo provozovateli takové způsoby jejich obhospodařování, kdy budou na lokalitě zachovány nebo zlepšovány podmínky pro výskyt ptáků a ochranu stanovištních podmínek. V roce 2019 nebyla v rámci tohoto programu výborem řešena ani zaznamenána žádná aktivita.

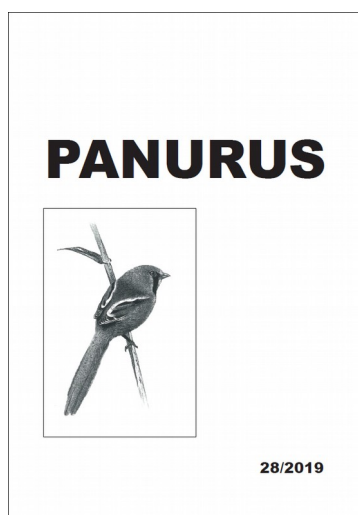
Práce ve specializovaných skupinách a na celostátních akcích: mnozí naši členové se nadále zapojují do monitoringu hnízdišť obou druhů čápů, Jednotného programu sčítání ptáků, Zimního sčítání vodních ptáků, práce ve specializovaných skupinách (dravci a sovy, brodiví, chřástal polní, bahňáci aj.).

Účast na ostatních akcích: velmi dobře jsou našimi členy navštěvovány celostátní odborné a společenské akce, ať již jsou to Aktivity kroužkovatelů, členské schůze ČSO, členské exkurze ČSO, konference, semináře aj.

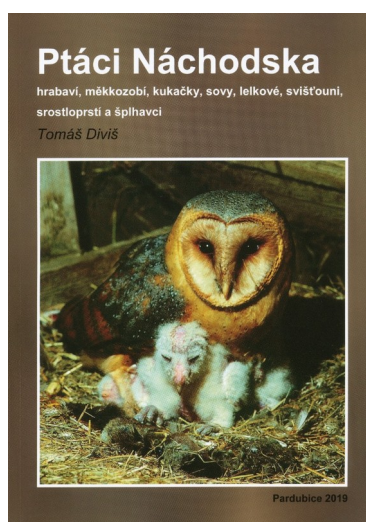
Část našich členů se intenzivně věnuje svému vlastnímu výzkumnému, monitorovacímu nebo ochrannému programu a jeho výsledky publikuje v našem sborníku Panurus nebo i v dalších odborných nebo populárních periodikách.

Popularizace a propagace: řada členů naší pobočky pravidelně pracuje s veřejností na přednáškách a besedách nebo vystupuje v médiích, účastní se na různých úrovních jednání v oblasti ochrany ptáků a přírody, poskytuje odborné posudky, provádí management. Vydány byla jedna tisková zpráva (Rekordní počty husice nilské na Pardubicku na podzim 2019), které byly uveřejněny v regionálních tištěných médiích a na zpravodajských serverech a webech. Webové stránky pobočky jsou průběžně aktualizovány a jsou významným nástrojem vzájemné komunikace našich členů a ostatních ornitologů a hlavním komunikačním kanálem pobočky s veřejností. Zaznamenán byl úbytek aktivních přispěvatelů na pobočkové stránky. Pobočka má aktivní facebookový profil (718 sledujících, leden 2020).

5. Ediční činnost pobočky

Sborník ornitologických prací Panurus 28: Východočeská pobočka České společnosti ornitologické a Východočeské muzeum v Pardubicích vydali s podporou Pardubického kraje 28. číslo ornitologického časopisu Panurus v rozsahu 118 stran textu formátu A5. Obsahuje 8 odborných příspěvků o výskytu a biologii ptáků převážně ve východočeském regionu. Konkrétně zde budou mimo jiné shrnuty výsledky Výzkumných víkendových táborů, které proběhly v roce 2017 v regionu Malé Hané a v roce 2018 na Kopidlnsku. Rozsáhlý článek srovnává avifaunu Vrabcovska (Kutnohorsko) v obdobích 1938–1955 a 1998–2018. Důležitý příspěvek je věnován historii kroužkování ptáků na území Ptačího parku Josefovské louky. Díky plnobarevnému tisku mohly být otištěny i cenné dokumentární avifaunistické fotografie z regionu východních Čech.

Ptáci Náchodska II: Druhý díl regionální publikace „Ptáci Náchodska“. Nejen ornitologové, ale především milovníci přírody, lokální patrioti, fotografové a také třeba myslivci, budou potěšeni 112 celobarevnými stranami se spoustou fotografií, přehledných tabulek, grafů a samozřejmě textu. Autor v nich čtenářské obci přibližuje 8 vybraných řádů ptáků, které v ptačí systematice volně navazují na dravce, podrobně zpracované autorem v díle prvním (rok vydání 2017). Seznámit se tak můžeme se sovami, kukačkami, měkkozobými, hrabavými, srostloprstými, lelky, svišťouny a šplhavci. Kniha ve zvětšeném formátu B5 přináší informace o hnízdním prostředí, umístění hnízd, potravě mláďat i dospělých, kroužkování, etologii, hnízdní biologii a samozřejmě také o rozšíření a početnosti celkem 41 druhů ptáků zjištěných v oblasti severovýchodních Čech. Tyto cenné informace autor získal svým téměř padesátiletým terénním bádáním a spolu s řadou osobních postřehů a zážitků se o ně nyní s čtenáři dělí.

Zpravodaj pobočky: vyšel letos 2x (č. 73 až 74) – každé číslo obsahuje všechny informace potřebné pro členy, jako pozvánky na čl. schůze, oznámení pobočkových akcí s pozvánkami a informacemi, zápisy z čl. schůzí, informace o činnosti výboru, pokladní zprávy, výročí členů a zprávy osobní, pozvánky na akce jiných poboček a ČSO, metodické pokyny, krátké příspěvky apod.

Počet členů pobočky

K 31. 12. 2019 měla naše pobočka 296 členů.

V Pardubicích 20. 1. 2020, předseda Lukáš Kadava

Zpráva o hospodaření VČP ČSO za rok 2019

Příjmy v roce 2019

Příspěvky včetně podílu na příspěvcích z ČSO : 15.700,- Kč
Dary od členů a sponzorů: 60.580,- Kč
Prodej literatury: 26.687,94 Kč
Grant od Pardubického kraje na Panurus : 18.000,- Kč
Poplatky účastníků ornitologických kurzů na Orlickém Záhoří za rok 2019 : 83.760,- Kč
Příjmy pobočky celkem: 204.727,94 Kč

Výdaje v roce 2019

Tisk sborníku Panurus : 27.621,- Kč
Tisk knihy Ptáci Náchodska 2 : 60.362,51 Kč
Tisk Zpravodaje: 450,- Kč
Odkup knihy Ptáci Náchodska 1 : 3.020,- Kč
Webhosting: 1.452,- Kč
Poštovné, kancelářské potřeby aj: 2.926,- Kč
Cestovné pro přednášejícího na schůzi: 600,- Kč
Pronájem přívěsu na Orlickém Záhoří: 6.000,- Kč
Vedení kurzů na OZ: 8.300,- Kč
Zápisníky pro kurzy na OZ: 2.635,- Kč
Ubytování za kurzy na OZ: 51.340,- Kč
Ubytování VVT: 8.260,- Kč
Ubytování pro účastníky konference v roce 2020 : 4.800,- Kč
Občerstvení na akcích (brigáda, schůze) : 1.066,- Kč
Členské granty: 1.042,- Kč (budka pro poštolky)

Výdaje pobočky celkem: 179.874,51 Kč

Hospodářský výsledek za rok 2019 : 24.853,43 Kč

Stav na účtu k 31. 12. 2019 : 268.725,03

Stav v pokladně k 31. 12. 2019: 12.328,-

Celkem k 31. 12. 2019: 281.053,03

Dary od členů pobočky:

3.000,- Kč - Hagara Jan, 1.000,- Kč - Bergmann Pavel, 500,- Kč - Hora Jan, Diviš Tomáš, 300,- Kč – Kubová Jana, Hnízdil Michal, Trublová Alexandra, Bejček Karel, 180,- Kč – Staněk Michal, 150,- Kč – Mach Jiří, 100,- Kč – Polanský František, Kollert Mirek, Chmelař Lubomír, Krejčík Jan, Dolanský Lubomír

Další sponzoři:

Družstvo Ekolife – dar na nákup odchyťových sítí pro patronátní skupinu na Orlickém Záhoří ve výši 20.000,- Kč (nákup dosud nerealizován, takže o tuto částku je vyšší příjem pobočky a tedy i hospodářský výsledek v roce 2019))

Malínský Radovan – dar pro patronátní skupinu na Orlickém Záhoří ve výši 12.000,- Kč

Stupka Mojžíš – dar na ochranu chřástala polního na Orlickém Záhoří ve výši 1.500,- Kč

Město Červený Kostelec – dar ve výši 10.000,- Kč na vydání knihy Tomáše Diviše – Ptáci Náchodska 2

Město Jaroměř - dar ve výši 10.000,- Kč na vydání knihy Tomáše Diviše – Ptáci Náchodska 2

Zpracoval:

Jaroslav Vaněk